

Metod Di Batista in Marjan Juvan

VETERANI NA ČLANSKEM VRHU V LETU 2020

Uvod

V čudnem letu 2020 smo veterani, že peto leto zapored, aktivno delovali na Lanskem vrhu.

Ko sem začel delati analizo, sem imel občutek, da smo to leto izgubili in da skoraj nismo bili nič na naši ljubi lokaciji. Ko pa sem naredil analizo, sem ugotovil, da kljub nemogočim razmeram in številnim omejitvam le nismo bili tako slabi.

Rezultat je naslednji: vse skupaj je bilo 22 delovnih akcij (polovico manj kot v letu 2019):

- 3 + 1 (ena je bila na isti dan kot Radošča) akcije v Mardi,
- 5 akcij v Radoščo 1,
- 6 akcij v Radoščo-2 in
- 8 akcij na površju (delo v članski vasi, terenske raziskave, pripravlanje drv in razna praznovanja).

Seveda je bila tudi tradicionalna veteranska akcija, koncem maja.

V jamah je delovalo od dva do pet članov. Na površju pa so bili še dva do trije

člani vlečne ekipe, ki so potegnili vedra izkopanega materiala iz jame. Vseh sodelujočih pa je bilo na akciji do osem članov.

Zanimiv pa je spisek vseh 25 udeležencev, ki so v okviru veteranskega društva obiskali člansko vas: Andrej B., Anton (Ižanc), France, Danč, Ejč, Grega, Fofr, Ičo, Ile, Jerko, Jure K., Jure T., Klok, Lenča, Manč, Mare, Marina, Marjan, Matej, Metod, Modrc, Polona, Rok, Tačka in Žan. V ta spisek niso vključeni vsi udeleženci veteranske.

Motor dogajanj na članskem vrhu pa je bil, kot vedno, naš župan članske vasi – Žan. Tudi v mrazu je poskrbel, da smo že dopoldan prišli v toplo zavetišče, da ne govorim o vseh ostalih aktivnostih, ki so nam omogočale prijetno in udobno bivanje v vseh vremenskih pogojih. Dostikrat je bil tudi sam in postoril nujna vzdrževalna ter ostala dela na zavetišču. Opremo, ki je bila včasih zelo umazana, je vedno očistil za naslednjo akcijo in jo servisiral.

Kot v letu 2019 je bila tudi lani zelo pomembna zunanja ekipa, ki je z vsem možnim udobjem vedno servisirala delo v jami. Zunanje aktivnosti so zajemale: dežurstvo na telefonu, intervencije ob morebitnih težavah z opremo v jami, dostavo materialov v jamo (podporni les), urejanje zavetišča, brušenje nožev, vzdrževanje roštilja, kurjenje zavetišča pozimi, sekanje drv itd.

Na akcijah se je praviloma zbralo pet do deset veteranov in ostalih članov. Protokol je bil vedno enak:

- vabilo po mailu, nekaj dni pred akcijo
- jutranja kava in zbor v Najlepši hiši oz. Pipa baru
- zajtrk, malica in razkuževanje grla v zavetišču
- dostava opreme do jame
- delo v jami
- pospravljanje opreme iz jame
- krepka malica ali kosilo v članski vasi ob obveznem pivu
- analiza dneva ob kavi v Najlepši hiši oz. Pipa baru
- še isti dan ali naslednji priprava poročila, ki je posredovano po mailu in je

Levo: Radošča-2, Prve lopate – 2. 9. 2020. Foto: Janez Kanoni. Desno: Radošča-2, Tudi take smo vlekli ven – 9. 9. 2020. Foto: Janez Modrijan

bilo tudi na listi DZRJL

Imeli smo več finančnih »nabirk« za stroške našega delovanja, kot so: oprema, material za v jamo ter vzdrževalna dela v članski vasi.

V nesrečnem letu 2020 sta se zgodila dva prelomna dogodka: v času epidemije se je dokončno zaprla Najlepša hiša in s tem naša obredna kava na začetku in koncu vsake akcije in odprli smo novo delovišče – Radošca-2.

Namesto v Najlepši hiši se sedaj dobivamo v Pipa baru, kjer imajo tudi dobro kavo in prijazne kelnarce.

Pomembne novosti so tudi v članski vasi. Zamenjana je strešna kritina (bolj trajnostna) in prenovljena notranjost, ki jo je Žan samostojno uredil koncem leta.

V posebno veselje nam je bila tudi make-ta članske vasi, ki jo je naredil Laverdist. Veterani smo delovali tudi v delu Društva. Poleg udeležb na občnem zboru smo se vključili tudi v video konferenco Društva. V okviru predavanja dr. Jurija Kunaverja o Kaninu smo predstavili naši akciji v Primoževo brezno v 60. letih.

Glede na vse obupne okoliščine lahko ugotovimo, da smo veterani kolikor toliko uspešno nadaljevali tradicijo na Lanskem vrhu. Putik nam sicer še ni naklonil odločilnega preboja v podzemlje Lanskega vrha, kar pa nas ne moti preveč!

Mardi

V dihalniku, ki ga je Mare odkril v letu 2018, smo nadaljevali delo.

Mare je pozimi sistematično meril temperaturo in prepih na začetku jame. Ugotovil je stalen prepih in temperaturo okoli 9° C. Zato smo na štirih akcijah iskali prepih in nadaljevanje na dnu. S kopanjem smo našli kar nekaj povezav znanih delov jame. Izrazitega nadaljevanja pa zaenkrat ne. Jama je v spodnjem delu tudi zelo blatna. Blato je nekaj posebnega, ker ga je zelo težko odstraniti z obleke in opreme. Žan ni bil vesel!

Radošca

Kot sem že omenil, smo na področju udornice Radošce odprli novo delovišče. Na osnovi meritev smo ugotovili, da je podor v rovu v Radošci pod navpično steno udornice. Razlika od površja do znanega rova je nekaj metrov. Zato smo sklenili, da se bomo zadeve lotili bolj »strokovno« in poskušali od zgoraj najti

Tudi barva strehe bo trajnostna in sonaravna – 21. 10. 2020. Foto: Igor Košir

prehod podora. Ne nazadnje bi bilo to tudi zanimivo, saj bi verjetno nek podor prvič zagrabili iz dveh strani – iz jame in s površja. Novemu delovišču smo dali delovno ime Radošca-2.

Pred začetkom del v Radošci-2 smo imeli pet akcij v Radošci 1. Kopali smo na področju stika rova s podorom. Ideja je bila, da smo morda ob kopanju nadaljevanja zasuli morebitno nadaljevanje v območju podora. Po petih akcijah smo ugotovili, da ideja ni bila prava! Tudi zaradi pat položaja v Radošci 1 smo se odločili za nov pristop in začeli kopati s površja podora v Radošco-2.

Začeli smo 2. 9. 2020. V šestih zaporednih akcijah smo zelo lepo napredovali med navpično steno udornice in podorom. Ker je vertikalni jašek s treh strani v podornem materialu, smo ga sproti opirali z lesenimi oporami. Prišli smo že okoli štiri metre globoko.

Na začetku ni bilo nobenega prepaha ali dihalnika. Bolj kot smo kopali, bolj so se odpirale špranje, skozi katere se je zanimal prepih in razmeroma visoka temperatura zraka devet in več stopinj. Nad vhodom v delovišče smo naredili tudi platno streho in uredili lažji dostop v udornico.

Predvsem na začetku je bilo zelo zanimivo. Delo na površju je omogočilo opazovanje dela številnim iz notranje in zunanje ekipe. Seveda pri tem niso izostali bolj ali manj koristni nasveti in komentarji, v stilu »kibicov«. Zelo intenzivno delo so prekinili ostri omejitveni ukrepi v državi.

Zaključek

Kot je bilo že uvodoma ugotovljeno, veterani na Lanskem vrhu tudi v nesreč-

nem letu 2020 nismo mirovali. Nov za-gon nam je dala sprememba strategije v Radošci. Ta je omogočila, vsaj na začetku, zelo udobno delo in idealno delovišče. Pri tem je bilo vedno tudi zelo zabavno, saj sta bili združeni obe ekipi – zunanja in notranja!

Tudi članska vas je bila vzorno vzdrževana in obnavljana. Vrednost tega naše-ga pribežališča se je pokazala ob tradicionalni veteranski. Ob zanimivem tekmo-vanju premagovanja ožine je bilo zelo zabavno in prijetno druženje vseh generacij – od dojenčkov do 80-letnikov!

Želenege preboja v Uničino podzemlje še ni bilo. Včasih smo ugotavljali, da je morda to kar prav in da Putik že ve!

Ekipa je več ali manj stalna. Zelo pa bi bili veseli, če bi se nam pridružil še kakšen mlajši veteran!

In še Mančev dodatek:

Zakaj Radošca-2?

Če bi med člani veterani na članskem vrhu za leto 2020 iskali najpogostejšo besedno zvezo, bi to bilo zagotovo vprašanje: »A je kej perspektivno?«

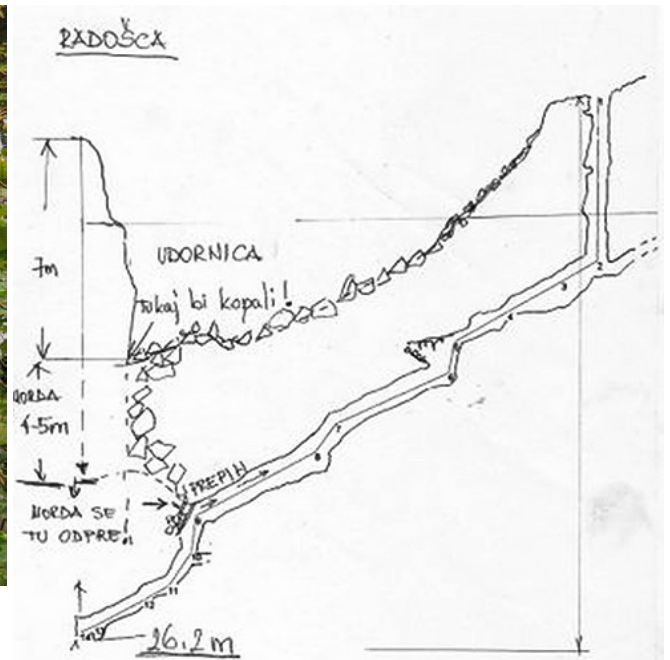
Že kar iz petnih žil smo vlekli odgovore vsakokrat, ko smo prišli s kopaške akcije v Radošci 1. Najpogosteje smo v odgovor bluzili o nekakšnih preprih ali drugačnih materialih v podoru, čeprav mogoče to sploh ni bilo res, samo da smo zadostili radovednosti zunanje ekipe. Po drugem piru pa smo tako ali tako tudi sami verjeli tem »dejstvom«. Človek mora vendar verjeti v to, kar počne, kajne? Sicer mu zmanjka motivacije.

Ob nastajanju novega projekta Radošca-2 (pisano z vezajem, saj upamo na povezavo z že odkopanimi deli Ra-

Zgoraj: Zamenjava strešne kritine – 1. 10. 2020. Foto: Janez Modrijan.
Desno: Žanova skica profila v Radošci.

došče 1 in naprej), se mi je nehote utnila asociacija na tisto o Mohamedu in gori. Če se jama noče odpreti jamariju, jo mora jamar odpreti sam!

In tako se je začelo. Najprej smo preverjali vsaj deset starih meritev udornice ob Radošci 1, risali tlorise in prečne prereze in tako prišli do zaključka, da imamo prave številke samo mi. Vsi drugi so falili za več metrov, stopinj in naklonov. Bomo videli! Po Žanovem načrtu smo določili točko, narisali križ na steno in začeli kopati v stilu »Koplji pod brezo«. V našem primeru sta bila to robida in srobot. Sedaj nam je že skoraj jasno, da smo kar dve leti živeli v zmoti in kopali jamo sredi jame. Tudi tuneli se ne kopljejo od sredine navzven, ampak od zunaj not! To bi nam sicer strokovnjak za »visokotiražne« nizke gradnje lahko zaupal že kdaj prej. Olajševalna okoliščina zanj je samo ta, da je v tej zmoti aktivno sodeloval tudi sam. Sedaj bo vse drugače. Če

se slučajno zgodi, da nas tistih nekaj Metodovih metrov – resnici na ljubo se mi zdi, da bodo hudičevo dolgi ali globoki – ne bo pripeljalo vsaj do Radošce 1 ali pa kar do Unice, bomo pa imeli novo jamo!

In tako imamo motivacijo za nadaljnjih 100 akcij. Nepopoljšljivi optimisti sicer trdijo, da je samo vprašanje metrov, kdaj bomo prišli do konca podora in Unice, jaz pa mislim, da je to bolj vprašanje časa. Čas je kljub vsemu bolj raztegljiv kot pa meter.

Sploh pa imamo v rezervi še eno jamo – Mardi – ki zagotovo še ni rekla zadnje besede. Verjetno bo zadnjo besedo o njej povedal Žan, ko se bo dokončno upr vsakokratnemu čiščenju blatne opreme. Kakorkoli že, na članskem vrhu se imamo fajn in tudi optimizma ne manjka. Idej je vedno več in vedno bolj neuresničljive so. Pa kljub vsemu smo, kot je napisal Metod, na novo in trajnostno

pokrili našo »varno hišo« člansko vas. Žan je uredil interier, kot da bi že imeli kup ponudb za prodajo. Vendar pa nam jo je, za nadaljevanje projekta Radošce-2, zagodla pandemija. Že tako ali tako nas leta vedno bolj razdeljujejo v dva pola – v premične in nepremične veterane! Sedaj pa je še drugi val korone prekinil kontinuiteto pri tako lepo zastavljenem projektu Radošca-2.

Vseh nas je malo strah, saj smo vendar najbolj rizična starostna skupina in za sedaj raje sedimo doma in nabiramo moči za pokoronski čas, ko bo na Lanskem vrhu spet šlo zares. Trenutno pa kljub rekreativnim aktivnostim v občini in/ali regiji pretvarjamo mišični tonus v kožne gube, se debelimo kot pujski in prepričujemo sami sebe, da je to samo začasno.

Člansko!
Metod, Manč in ostali veterani |

Na 110! Foto: Jaka Flis